

REGISTERBLAD

Namn och datum: G Hallin (1986-09-30), Å. Pehrson (1999-09-20), G. Janzon (2007-01-19)

Område av riksintresse för naturvård i Örebro (T) län

Områdesnummer: NRO18011

Områdesnamn: Drumlinområdet vid Hackvad

Kommun: Hallsberg (61), Kumla (81) och Lekeberg (14)

Kartblad: 09EN0, 09FNV, 10ES0, 10FSV

Area: 5 900 ha

Naturgeografisk region: Skogslandskapet omedelbart söder om norrlandsgränsen (26)

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner: Mälardalens odlingsbygder (12)

Landskapsform: Kullig terräng med relativ höjd 20-50 m

Riksvärde:

Geovetenskap		
Odlingslandskap	Naturbetesmark	Flora

Värdeomdöme: Representativt odlingslandskap med lång kontinuitet och stort inslag av naturbetesmarker, bland annat strax norr om Härvesta. Bitvis art- och individrika växtsamhällen i naturbetesmarkerna med arter som backsmultron, kattfot, ormrot, svinrot och revfibbla.

Huvudkriterier: A, C, D

Stödkriterier: 1, 2, 4, 5.

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.

Säkerställande: Tre naturreservat finns i södra delen av området, Geråsen 52,6 ha, Oxaryggen 4 ha och Broby äng 7 ha. Inom området finns även fyra Natura 2000-områden om totalt 144 ha varav vissa sammanfaller med naturreservaten.

Områdets huvuddrag: Området är starkt präglad av drumlintopografien. Denna betingas delvis av berggrunden. med rester av kambrisk alunskiffer i vissa drumliner och underlagrande skifferlera och sandsten inom stora delar av området. Moränlera förekommer på drumlinerna inom området medan sänkorna präglas av utdikade torv- och djordar. Drumlinerna är av flera olika typer,

vanligen relativt breda och med rundade sidor. De högsta av dessa kan nå ca 30 m över sänkorna. I områdets östra del finns långsträckta, parallellsidiga och jämnhöga drumliner och på några ställen finns svärmar av mindre kullar med sfärisk form. Några ljungområden hyser sankmarker i form av mossar, bl a den ca 400 ha stora Öjamossen med ett stort öppet mosseplan, F d Skarbysjön består efter utdikning av vidsträckta mader med bl a starr och vide.

I vissa delar finns nästan ett helåkerslandskap, men i stort sett växlar helt öppna sänkor med drumliner som rymmer bebyggelse, ofta på krönens sydändar, vägar, åkrar, ekpräglade hagmarker samt grandominerad barrskog på de ofta svallande krönen av större drumliner. Området rymmer flera ekhagar. Jordarterna ger upphov till en ganska rik flora, med förekomst av t ex säfferot, blåhallon och källgräs,

Representativt odlingslandskap med stort inslag av naturbetesmarker. Landskapet karakteriseras av den kuperade topografin, fossila odlingsspår och fornlämningar. Strax norr om Härvesta ligger cirka 20 hektar naturbetesmark som utgörs av blandlövhagar och annan träd- och buskbärande hagmarker. Ek, asp och björk ger tillsammans med enbuskar karaktär åt markerna. Vanliga vegetationstyper är rödvenäng, högörtäng, fårsvingeltorräng, tuvtäteläng och örtrik friskäng. Växtsamhällena är bitvis art- och individrika, och bland de hävdgynnade arterna växer stagg, revfibbla, kattfot, tvåblad, sandmaskros, svinrot, ormrot och backsmultron.

Anmärkningar: VMI-id: 10E1J01, 10E0J01, 10F0A01, 10E0J02. Natura 2000-områdena har id SE0240062, SE0240125, SE0240057, SE0240141, SE0240056. ÄoHI: 80:13, II, III; 80:10, III; 80:8, III; 80:7, III; 81:1, III; 80:11, III; 61:16, III; 61:24, II; 61:19, III; 61:22, III, 61:23, II; 61:21, III; 61:15, III, 61:17, III; 61:18, II. Området har även inventerats i Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004.

Referenser: Sahlström K-E, 1909: Ett drumlinområde i Närke, SGU Ser C Nr 222
 Bergdahl A, 1961: Det glaciala landskapet, Kumlabygden I
 Fromm E, 1971: Beskrivn t geol kartbladet ÖREBRO SV, SGU Ser Ae Nr 5
 Hallin G, 1973: Drumlinområdet vid Hackvad, Länsstyrelsen (stencil)
 Rodhe L, 1975: Seismisk undersökning av några drumliner i västra Närke, Uppsala Univ Kwartärgeol avd, nr 58
 Ericsson B, 1979: Beskrivn t geol kartbladet KARLSKOGA SO, SGU Ser Ae Nr 37
 Länsstyrelsen i Örebro län, 1995: Inventering av ängs- och hagmarker i Örebro län, södra delen. Publ.nr. 1995:14.
 Länsstyrelsen i Örebro län, 1995: Inventering av ängs- och hagmarker i Örebro län, norra delen. Publ.nr. 1995:15.
 Naturvårdsverket, 1997: Sveriges finaste odlingslandskap. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Etapp 1. Rapport 4815.
 Jordbruksverket. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, www.sjv.se/tuva.